O’ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI
“INTERNATIONAL BUSINESS” AKADEMIK LITSEYI

“TASDIQLAYMAN”
Toshkent davlat iqtisodiyot
universiteti “International Business”
akademik litseyi direktori v.v.b.
_____ M.Saxibjonov
28-avgust 2026-yil

I BOSQICH XITOY TILI FANI ISHCHI O’QUV DASTURI

Ushbu dastur O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi o‘quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2024-yil 20-avgustdagi 9-son majlis bayoni bilan ma’qullangan hamda Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligining 2024-yil 6-sentabr 333-son buyrug‘i bilan tasdiqlangan namunaviy dastur asosida ishlab chiqildi

Tayyorlov yo’nalishi: **aniq fanlar-2**

2026-yil.

O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligining 2024-yil 6-sentabr 333-son buyrug‘i bilan tasdiqlangan namunaviy dasturda nemis tili faniga ajratilgan soatlar miqdori: 216

O’quvchining umumiy o’quv yuklamasi 144 soat, shu jumladan mashg’ulot turlari bo’yicha ajratilgan soatlar: 216

№	Mashg’ulot turlari	Ajratilgan soat	Shu jumladan semestrlar bo’yicha			
			I	**II**	**III**	**IV**
1.	Jami yuklamasi	216	54	54	54	54
2.	Nazariy mashg’ulot					
3.	Amaliy mashg’ulot	144	36	36	36	36
4.	Seminar					
5.	O’quvchining mustaqil ishi	72	18	18	18	18

Tuzuvchilar: D. Bozorova Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti “International Business” akademik litseyi xitoy tili fani o’qituvchilari

Xitoy tili fanining ishchi o’quv dasturi va ekspert guruhining xulosasi ta’lim muassasasining 2026-yil 28-avgustdagi Pedagogik kengashida muhokama qilindi, tasdiqlashga va o’quv jarayoniga tatbiq etishga qaror qilindi. Bayonnoma №1.

MUNDARIJA

1.	Xitoy tili o`quv fanining maqsadi va vazifalari, o`zlashtirish natijasiga qo`yiladigan talablar
2.	Xitoy tili o`quv fanining mashg`ulot turlari bo`yicha mavzular rejasi va mazmuni
3.	Xitoy tili o`quv fanining moddiy-texnik ta`minoti
4.	Xitoy tili fanning o`zlashtirish darajasini nazorati va baholash
5.	Tavsiya etilgan adabiyotlar va saytlar ro'yxati

KIRISH

"Ta`lim to'g'risida"gi O`zbeiston Respublikasi Qonuni va Kadrlar tayyoralsh milliy dasturi qoidalariga muvofiq holda ta`limning milliy tajribasini tahlil etgan holda ta`lim tizimidagi jahon miqyosidagi yutuqlar asosida ijodiy va ijtimoiy faollikka, ijtimoiy-siyosiy hayotda mustaqil rvishda mo'ljalni to`g'ri ola bilish mahoratiga ega bo'lgan, istiqbol vazifalarini ilgari surish va hal etishga qodir kadrlarnig yangi avlodini shakllantirish, o'quvchilarning tegishli mutaxassisliklar bo'yicha oliy ta`lim muassasalarida o`qishni davom ettirishlari uchun zarur va yetarli bo`lgan, chuqurlashtitilgan nazariy va amaliy bilimlarni berilishini ta`milash maqsadida hamda

O`zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 - yil 16-apreldagi "Sharqshunoslik sohasida kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtish va ilmiy salohiyatini oshirish chora-tadbirlari to`g`risida"gi PQ-4680-son qarorida belgilab o'tilgan O'zbekistonning Sharq mamlakatlari bilan ikki va ko'p tomonlama siyosiy, iqtisodiy va madaniy aloqlarini rivojlantirishga xizmat qiluvchi malakali mutaxassislarni tayyorlash, jahonda ro'y berayotgan jarayonlarni to`g`ri talqin qlia oladigan tahliliy tafakkurga ega kadrlarga bo'lgan ehtiyojini ta`minlash vazifalari maqsad qilib berildi.

Davlatimizning xorijiy sharq mamlakatlari bilan ijtimoiy, siyosiy, madaniy va iqtisodiy aloqalari mustahkamlanib borayotgan bir paytda chet tillarini, jumladan, sharq tillarini mukammal biluvchi, salohiyatli filologlar, tarjimashunoslar, sinxron-tarjimonlarni yetishtirib berishda akademik litseylarning xorijiy filologiya yo'nalishidagi sharq tillarini o'qitishga e`tibor qaratish va ta`lim sifatini oshirish orqali erishish mumkin. Bunda O'zbekistonning uzluksiz ta`lim tizimiga chet tillarini o`rgatish bo'yicha xalqaro ta`lim standartlarini joriy qilish va "chet tillarini egallashning Umumevropa kompetensiyalari: o`rganish, o'qitish, baholash" darajalariga asoslanish muhim ahamiyat kasb etadi.

Mazkur maqsadlardan kelib chiqqan holda xitoy tili fanidan tuzilgan ushbu dastur akademik litseylarda xorijiy til xitoy tili bo'yicha xorijiy tillar yo'nalishida ta'lim berayotgan o`qituvchilarga mo'ljallangan bo'lib, ikki yil davomida o'tiladigan nazariy, amaliy va mustaqil dars mashg`ulotlarning mazmunini o`z ichiga oladi.

Dasturni tuzishda mamlakatimizda so'nggi yillarda sharq tillarini o`qitish borasida olib borilayotgan davlat siyosati bilan bog`liq o'zgarish va islohotlar hamda talablar ham e`tiborga olindi. Xususan, O`zbekiston Respublikasi Prezidentining PQ-4680-sonli qarorida ko`rsatib o'tilgan sharqshunoslik sohasida xalqaro standartlarga muvofiq kompleks bilimlarga ega malakali kardlar tayyorlash sifatini tubdan yaxshilash, ilm-fanni jadal rivojlantirish, professor-o`qituvchilarning salohiyati, pedagigik mahoratini uzluksiz oshirib borish, talaba-yoshlarni sharqona qadriyatlar asosida tarbiyalashni takomillashtirish talablariga muvofiq ishlab chiqildi. O`quv dasturida o'quvchilarning sharq tilini o`zlashtirish darajasi **"A1 boshlang'ich"** bosqichidan boshlab **"B1 tilni mustahkam egallash va erkin muloqot qila olish"** bosqichigacha bo'lgan bilim va ko`nikmalarni hosil qilish va sharq tilida o'quvchi oliy ta'lim muassasalariga maqsadli tayyorlash jarayonida o'quvchilarni test sinovlariga tayyorlashga ham qaratilgan. O'quvchi o`rganayottgan xitoy tilida ommabop tanish mavzulardagi matnlarda muayyan ma'lumotlar olish uchun o`qib, tushuna oladigan. shaxsiy hayot mavzularida qaydlar va xabarlarni yoza oladigan. Shaxsiy qiziqishlar, kundalik hayot mavzularida suhbat qiladigan va ommabop masalalar bo'yicha ma'lumot bera oladigan, hamda fikrini erkin va ravon bildira oladiga bilim va ko'nikmalarni shakllantirish.

O'quv fanining maqsadi – o'quvchilarga adabiy xitoy tili (Putonghua)ning nazariy va amaliy asoslari, talaffuzi, to'rt ohang va iyeroglıflari haqida atroflicha bilim berish, ularda xitoy tilida erkin va to`g'ri mushohada yuritish, egallagan bilim va ko'nikmalarini amalda qo'llash malakasini shakllantirish, soha bo'yicha ilmiy-tadqiqot olib borish ko'nikmalarini berishdan iborat. Ikki yilga mo'ljallangan kurs mobaynida o'quvchilar xitoy tiliga oid fonetika, grammatika, og'zaki nutqni rivojlantirishga oid bo'lgan bilimlar bilan birga, tilning uslublari, tarjima nazariyasi va amaliyotiga oid ko'nikmalarga ham ega bo'lishlari e'tiborga olinadi.

Fanning vazifasi – nutq amaliyoti o'quvchilarning mantiqiy tafakkurini, sharq tilidagi nutqiy qobiliyatini, xotirlash turlari, fikrlari, umumnutqiy va umumta'limiy yo'riqlarni, til bo'yicha mustaqil ishlash malakalarini rivojlantiradi. Xitoy tili darslarida turli nutqiy vaziyatlarga ta'alluqli bo'lgan autentik kasbiy-yo'naltirilgan fikrlarning asosiy mazmunini bir marotaba eshitishda to'liq tushunish va zaruriyat tug'ilganda undan aniq ma'lumotni ajratish, ro'y berayotgan voqea-hodisalar haqidagi yangiliklar va reportajlarni tushunish, shuningdek, ko'pgina filmlarni, agar ularning qahramonlari adabiy tilda gapirayotgan bo'lsa, mazmunini tushunish, kasbiy-yo'naltirilgan kommunikativ vaziyatlarga ta'alluqli erkin va standart dialoglarda ishtirok etish, o'z ona tili va xitoy tilida o'qilgan yoki tinglangan ko'pgina autentik fikrlar (diskurs) asosida tilga oid, nutqiy va mazmuniy tayanchlardan foydalangan holda mutaxassislikka yo'naltirilgan ma'lumotlarni ifodalash uchun monologlarning barcha turlarini tuzish, bu esa ta'limning ushbu bosqichida nutqning fan mazmuni asosidagi fanlararo aloqalardan foydalanishni nazarda tutadi.

CEFR bo'yicha B1 darajasi uchun til ko'nikmalariga qo'yiladigan talablar (xitoy tili misolida)

Tinglab tushunish

Har kunlik hayotida uchraydigan turli xil mavzu hamda ishga tegishli bo'lgan nutqning ma'nosini tushununish, asl xitoylik gapirayotgan nutqni eshitib aniq tushuna olishga e'tibor qaratadi. Kundalik hayotda ishlatiladigan turli xil mavzularga tegishli bo'lgan, masalan, maktab, do'kon, sayohatda, dam olish va boshqa mavzularga oid bo'lgan tematik so'zlarni tinglab tushuna oladi. Shevada gapiruvchi xitoyliklarning adabiy tilda gapirayotgan paytda talaffuzidagi qanday farq borligini farqiga borish, gapning ma'nosini tushuna bilish. Televideniye va radio eshittirishlarni, ko'rgan video filmlarni ma'nosini qisman bo'lsada tushunish. Dars davomida asl xitoyliklarning adabiy tilidagi audio tasmalarini eshitish, darsdan tashqari o'quvchilarga xitoy adabiy tilidagi videolarni uyda ko'rib, tushunganlarini xitoy tilida gapirib berishlariga qaratiladi. Darslarda xitoy tilini bilish darajasi (HSK) dan tinglab tushunishga tegishli bo'lgan vazifalar berilib, bu vazifalarning natijalariga qarab o'quvchilarning tinglab tushunish darajasi tekshiriladi. Akademik litsey va kollej o'quvchilarining ushbu ko'nikamalarini darsda va darsdan tashqarida rivojlantirib borishlari uchun har darsda "til muhiti"ni yaratish uslublarini yaratishga ijodiy yondashish zarur. Turli manbalardan, jumladan, o'z sohasi va qiziqishlariga qarab manbalarni izlash madaniyati o'quvchilarga singdirib borilsa maqsadga muvofiq.

Gapirish

O'z sohasiga aloqador tanish mavzularda erkin va yengillik bilan muloqotga kirisha oladi. Bemalol xitoy tilida qiziqtirgan mavzusi yuzasidan savol berishi, berilgan savolga javob berishi, hamda o'z fikrini bemalol bildirishi kerak. O'zini bemalol tanishtira oladi, o'zi yashayotgan muhit, o'rganiyotgan sohasi hamda dunyoda yuz berayotgan voqea hodisalar haqida erkin suhbatlasha olishi kerak. Ancha mavhum mavzularda, masalan, madaniyat, kino, kitoblar haqida gapira oladi. Sayohat qilishga o'xshash holatlarda so'z boyligining ko'p qismini ishlata oladi. Tanish mavzularda tayyorgarliksiz so'zlashadi, o'z fikrini bildira oladi (oila, qiziqishlari, hissiyotlari, ish, sayohat, hozirda bo'layotgan voqealar). O'quvchilarning gaprish ko'nikmalarini rivojlantirish uchun darsning har bir daqiqasini o'quvchilarni gapirtirishga undash, til muhitini yaratish, qiziqarli vaziyatlarni vujudga keltirib, o'quvchilar qaysi tilda gapirayotganini esdan chiqaradigan darajada o'yinlar tashkil qilish kerak. Buning uchun ushbu qo'llanmada ko'rsatilgan manbalardan foydalanish tavsiya qilinadi.

O'qish

O'zi qiziqqan mavzularda o'rtacha matnni bemalol va ravon o'qiy oladi. Matnda uchragan iyerogliflarning o'qilishi va ohangini to'g'ri talaffuz qila oladi. Matnda kerak bo'lgan joyda urg'u berishni, kerakli joyda to'xtab, har bir so'z (iyeroglif) qaysi iyeroglif bilan birga o'qilishini biladi va ajrata oladi. O'z kasbi, yoshi, qiziqishini qamrab oladigan matnlar bilan ishlay oladi va tushunadi. Asta-sekin o'smir yoshidan balog'at yoshiga o'tayotgan yoshlar uchun bu ko'nikmalar juda muhim ko'nikma hisoblanadi. Buning uchun o'qish ko'nikmasini rivojlantiradigan ko'nikmalar manbasiga murojaat qilish, xitoylıklarning adabiy tilda matnlarni o'qiy otganini o'quvchilar eshitib tinglashi, o'qituvchi tarqatma materiallarini mustaqil o'qishi va tarjima qilishi, internet orqali xitoy tilida yangiliklarni o'qishi (www.baidu.com saytidan foydalanib), ko'proq uyga vazifa berish, vazifalarning oddiydan murakkabga o'tish mexanizmini ishlatish tavsiya etiladi.

Yozuv

Birinchi bosqichda o'quvchilar Xitoy tili I-qism darsligi bo'yicha xitoy tili iyeroglifik yozuvdan tashkil topgani uchun, oquvchilarning yozuviga katta e'tibor qaratiladi. O'quvchilar xitoy tilini o'rganishni boshlashi bilan, ularga iyeroglifning tuzilishi, uni tashkil qiluvchi elementlari birma-bir tushuntiriladi, xitoy tilida iyeroglifning har bir elementi (chizig'i) o'zining qoidasi bilan yozilishi kerak bo'lganligi sababli, o'quvchilar iyeroglif yozish qoidalarini yoddan bilishlari shart. Iyeroglifiarning kalitlari xitoy tilini o'rganishni boshlagan paytdan boshlab yodlashga berib boriladi. Iyeroglifiarni sodda iyeroglifdan murakkab iyeroglifiarga qarab o'rgatib boriladi. Iyeroglifiar qoida bilan o'quvchining kalligrafiya daftariga uch qatordan mahsus katakchalarga yoziladi, o'quvchi har dars bu iyeroglifiar daftarini tekshirib boradi hamda xato yozilgan iyeroglifiarning to'g'ri yozilishini o'quvchilarga o'rgatib boradi.

O'quvchilar o'z fikrlarini har kunlik kundalik sifatida oz-ozdan yozib borsalar, birinchi darsdan ikkinchi darsga ularning ko'nikmalari rivojlanib borayotganini har doim o'zlari ham his qilib borishlariga e'tibor berilishi kerak. Yozuvda plagiatlik haqida tushuncha berib borish, imkon qadar uni tekshirib, o'quvchilarda bir-birining yozuviga nisbatan hurmatini o'stirib borilishi tavsiya etiladi.

Akademik litsey I bosqich o'quvchilari mutaxassislikka yo'naltirilgan xitoy tilini o'rganish jarayonida, mutaxassislikka kirish bosqichini o'taydilar, asosan, xitoy tili o'qituvchisi o'quvchilarni ko'proq mustaqil ishlash ko'nikmalarini shakllantirishga e'tibor qaratadi. Bunda asosiy urg'u darsdan darsga mutaxassislikka oid so'zlar ko'lamini oshirishga qaratiladi. Birinchi bosqichda o'rganilayotgan so'zlar miqdori 800-1000 ta so'zni tashkil etadi.

II bosqichda "Xitoy tili" darsligi kitobinig birinchi qismi mustahkamlanadi va "Xitoy tili" kitobining ikkinchi qismiga o'tiladi. II bosqichda xitoy tilini o'rganish jarayoniga o'quv amaliyot ustasi kirib keladi. Jarayon xitoy tili o'qtuvchisi, o'quvchilar va amaliyot ustasi hamkorligida kechadi. Bunda 80% vazifa bevosita xitoy tili o'qituvchisi va 20% esa amaliyot o'qituvchisi hissasiga to'g'ri keladi. Bunda o'zlashtirilishi lozim bo'lgan so'zlar 1000-1200 so'zlar majmuini tashkil etadi. Ikkinchi bosqichning ikkinchi yarim yillik jarayonida to'liq vazifalar yuzasidan ustunlik so'zlashuv amaliyotiga 80% yuklatiladi hamda grammatikaga 20% yuklatiladi. Chunki bu bosqich o'quvchilalarning o'zlari tanlagan mutaxassislik bo'yicha bilim va ko'nikmalarni amaliyotda qo'llay olishi, turli ijtimoiy mavzularda erkin gaplasha olish qobiliyatini rivojlantirishga qaratiladi.

Fan bo'yicha o'quvchilarning bilimiga, ko'nikma va malakasiga qo'yiladigan talablar

"Akademik litseylarda xorijiy til (xitoy tili)" o'quv fanini o'zlashtirish jarayonida o'quvchi:

– O'rganilayotgan tilning morfologik tuzilishi va tovush tizimi; o'rganilayotgan tildan o'qitish olib borilayotgan tilga tarjima qilish amaliyoti spesifikasi va stilistik xususiyatlari, me'yoriy grammatika asoslari **to'g'risida tushunchaga ega bo'lishi;**

– O'rganilayotgan sharq tilining yozma, adabiy va og'zaki shakllari; tilning yozuv, grafik xususiyatlari, orfografiyasi, punktuatsiyasi, leksik-grammatik xususiyatlari, so'z yasalishi va uning tuzilishi, sodda va qo'shma gaplar, so'z birikmalari, leksika va yozma nutq, dialektik leksikaning asosiy xususiyatlarini **bilishi va ulardan foydalana olishi;**

– O'rganilayotgan tildagi adabiy matnlarni o'qitish olib borilayotgan tilga tarjima qila olish; o'rganilayotgan tilda chet ellik mutaxassislar bilan muayyan sohada va umumiy masalalarda to'laqonli jonli muloqot olib borish; murakkab bo'lmagan matnlarni o'qitish olib borilayotgan tildan asosiy o'rganilayotgan tilning hozirgi adabiy shakliga yozma tarjima qila olish; asosiy

o`rganilayotgan chet tilida muloqot qilish, nutq so`zlash; asosiy o`rganilayotgan chet tilidan o`qitish olib borilayotgan tilga suhbat **malakasiga ega bo`lishi kerak.**

Fanning o`quv rejadagi boshqa fanlar bilan o`zaro bog`liqligi va uslubiy jihatdan uzviy ketma-ketligi

Xorijiy til (xitoy tili) chuqurlashtirilgan fanlar qatorida turuvchi fan hisoblanib, 1-4 semestrda o`qitiladi.

Ushbu o`quv fanini o`zlashtirish uchun o`quv rejasida ko`zda tutilgan gumanitar va ijtimoiy-iqtisodiy (O`zbekiston tarixi, jahon tarixi, ingliz tili, o`zbek tili, adabiyot), matematik va tabiiy-ilmiy fanlar (geografiya, biologiya) dan yetarli bilim hamda ko`nikmalarga ega bo`lishi talab etiladi.

Fanni o`qitishda zamonaviy axborot va pedagogik texnologiyalar

O`quvchilarning xorijiy til (xitoy tili) fanini o`zlashtirishlari uchun o`qitishning ilg`or va yetakchi usullarini, interfaol uslublarni qo`llash, innovatsion pedagogik texnologiyalar va axborot texnologiyalaridan foydalanish muhim ahamiyat kasb etadi.

Fanni o`qitish jarayonida darslik, o`quv va uslubiy qo`llanmalar, ma'ruza matnlari, dars yo`riqlari, lug`atlar (elektron

lug`atlar), tarqatma materiallar, ko`rgazmali qurollar, o`qitishning multimedia ishlanmalari, internet ta'lim saytlari, video va audio materiallardan foydalaniladi.

2026-2027 o'quv yili 1-bosqich uchun xitoy tili fanidan mavzular taqsimoti

T/r	Fan bo'limlari va mavzular	Umumiy	Shundan:					
			Auditoriya yuklamasi					Mustaqil ish
			Jami	Nazariy	Amaliy	Laboratoriya	Seminar	
1	Xitoy tili haqida umumiy ma`lumot. Pinyin Fonetika Alifbo, harflar	3	2		2			1
2	Yunmu va Shenmuç第一课。语音: shenmular: f, s, sh, n, m, l, h va yunmular a, u	3	2		2			1
3	第二课：shenmular b, d, g, p, t, k,c, ch Yunmular o, e, ai, ei, ao, ou	3	2		2			1
4	Ohang. Ohang o'zgaruvchanlik xususiyati 第三课。Yunmular ar, an, in, en, ang, eng, ing, ong	4	2		2			2
5	OrfografiyaçXitoy tilidagi asosiy imlo chiziqlar. 第四课。Shenmular j, q, x, z, zh, yunmular –I, -ia, I,-ie, iao, ian, iang, iong	3	2		2			1
6	Transkripsiya qoidalari(1)Transkripsiya qoidalari(2) "y" va "w" ning vazifasi **期中考试**	3	2		2			1
7	Xitoy tilida iyerogliflarni asosiy yozilish tartib qoidalari.	3	2		2			1
8	Transkripsiya qoidalari (3) "er"lashish va "er"lashgan yunmu	3	2		2			1
9	Xitoy yozuvida iyerogliflarning asosi bo'lmish kalitlar	3	2		2			1
10	第6 课 yunmular u, ue, uan, un, er 第7课 yangi so'zlari	3	2		2			1
11	Morfologiya . Gram:是ishtirokidagi gaplar; umumiy so'roq gap吗	3	2		2			1
12	Tasdiq inkor gaplar **期中考试**	3	2		2			1
13	Xitoy tilida sifat va uning o'ziga hosligi	3	2		2			1
14	Sifat aniqlovchi gaplar	3	2		2			1
15	Son: sanoq va tartib sonlar xususiyatlari Grammatika: 1-100gacha bo'lgan sonlar.	3	2		2			
16	Sananing ifodalanishi, yil, oy, kun ,haftaning ifodalanishi Xitoy tilida chama sonlar Mashqlar bajarish-2-3-4-5-6-7-8	3	2		2			1
17	Olmoshning xitoy tilida ifodalanishi	4	2		2			2
18	Yakuniy nazorat. O`tilganlarni takrorlash	2	2		2			
	Jami	**54**	**36**		**36**			**18**
	2-semestr							
1	Xitoy tilida fe'lning xususiyatlari Grammatika:fe`l+otning qo'llanilishi	2	2		2			1
2	Xitoy tilida vaqtning ifodalanishi Fe`l sifatli gaplar	3	2		2			1
3	Grammatika: fe`l-kesimli gaplar	3	2		2			1
4	So'roq olmoshlari yordamida yasalgan so`roq gaplar	3	2		2			1
5	Dialog: 后天是我姐姐的生日	3	2		2			2
6	Xitoy tilida ko`makchi fe`llar了yordamchi so`zi. 期中考试	3	2		2			1
7	Grammatika kelasi zamon tugallanganligini anglatuvchi so'zlar	3	2		2			1
8	Grammatika: Xitoy tilida natijaviy fe`llarning qo`llanilishi	3	2		2			1
9	离，从，往predloglari. Xitoy tilida fe`llarning ikkilanishi	3	2		2			1
10	Diktant :诚实的孩子	3	2		2			1
11	Ravish va uning gapdagi o'rni. 又ravishining qo`llanilishi	3	2		2			1
12	Gram:都，还ravishlari 期中考试	3	2		2			1
13	Yordamchi so'z turkumlari va hisob so'z tushunchasi	3	2		2			1
14	次，回 Hisob so'zi	3	2		2			1
15	Sintaksis So'z birikmasi	3	2		2			1
16	Matn: 伊万是俄罗斯人 Iyeroglıflar tahlili	3	2		2			1
17	Sodda gaplar Grammatika: 呢 ko'rinishidagi noto'liq so'roq gap. O'qish un matn 我住1302号房间	3	2		2			1
18	Yakuniy nazorat. O`tilganlarni takrorlash	3	2		2			
	Jami	54	36		36			18

2026-2027-O'QUV YILI UCHUN XITOY TILI FANIDAN

TAQVIMIY MAVZULAR REJASI

T/r	Ta'lim yo'nalishi	Kurs va guruhlar	Umumiy yuklama, soat	Shundan:					
				Auditoriya yuklamasi					Mustaqil ish
				jami	nazariy	amaliy	laboratoriya	seminar	
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*
	Aniq fanlar	I-bosqich	108	72		72			36
	Xorijiy tillar	I-bosqich	108	72		72			36

Taqvimiy mavzular rejasi Xorijiy tillar kafedrasining 2026-yil 26-avgustdagi 1-sonli yig'ilishida muhokama etilib, ma'qullandi.

Kafedra mudiri: **D.Kosimova**

T/r	Mavzu	Ajratilgan vaqt (soat)	Mashg'ulot turi	Foydalanilgan manbalar	Uyga vazifa	Mustaqil ish topshiriqlari	Sana va guruhlar	Izoh
1.	Xitoy tili haqida umumiy ma'lumot. Pinyin Fonetika Alifbo, harflar	2	amaliy	HSK1 1-2-3-bet baidu.com	Mavzuga oid so'z yodlash,matn oqish	mashq,tahlil,test		
2.	Yunmu va Shenmuç第一课。语音：shenmular: f, s, sh, n, m, l, h va yunmular a, u	2	amaliy	HSK1 4-5-6-bet bkrs.info	Mavzuga oid so'z yodlash,matn oqish	mashq,tahlil,test		
3.	第二课：shenmular b, d, g, p, t, k,c, ch Yunmular o, e, ai, ei, ao, ou	2	amaliy	HSK1 7-8-9-bet imandarinpod.com	Mavzuga oid so'z yodlash,matn oqish	mashq,tahlil,test		
4.	Ohang. Ohang o'zgaruvchanlik xususiyati 第三课。Yunmular ar, an, in, en, ang, eng, ing, ong	2	amaliy	HSK1 10-11-12-bet imandarinpod.com	Mavzuga oid matn oqish	mashq,tahlil,test		
5.	OrfografiyaçXitoy tilidagi asosiy imlo chiziqlar. 第四课。Shenmular j, q, x, z, zh, yunmular –I, -ia, I,-ie, iao, ian, iang	2	amaliy	HSK1 13-14-15-bet imandarinpod.com	Mavzuga oid matn oqish	mashq,tahlil,test		
6.	Transkripsiya qoidalari(1)Transkripsiya qoidalari(2) "y" va "w" ning vazifasi 期中考试. Oraliq nazorat	2	amaliy	HSK1 16-17-18-bet lingust.ru/chinese	Mavzuga oid matn oqish	mashq,tahlil,test		
7.	Xitoy tilida iyerogliflarni asosiy yozilish tartib qoidalari.	2	amaliy	HSK1 19-20-21-bet studychinese.ru	Mavzuga oid so'z yodlash,matn oqish	mashq,tahlil,test		
8.	Transkripsiya qoidalari (3) "er"lashish va "er"lashgan yunmu	2	amaliy	HSK1 22-23-24-bet learn-chinese.ru	Mavzuga oid so'z yodlash,matn oqish	mashq,tahlil,test		
9.	Xitoy yozuvida iyerogliflarning asosi bo'lmish kalitlar	2	amaliy	HSK1 25-26-27-bet laoshi.ru	Mavzuga oid so'z yodlash,matn oqish	mashq,tahlil,test		
10.	第6 课 yunmular u, ue, uan, un, er 第7课 yangi so'zlari	2	amaliy	HSK1 28-29-30-bet kitaist.info	Mavzuga oid matn oqish	mashq,tahlil,test		
11.	Morfologiya . Gram:是ishtirokidagi gaplar; umumiy so'roq gap吗	2	amaliy	HSK1 31-32-33-bet uchiyaziki.ru	Mavzuga oid matn oqish	mashq,tahlil,test		
12.	Tasdiq inkor gaplar 期中考试. Oraliq nazorat	2	amaliy	HSK1 34-35-36-bet uchiyaziki.ru	Mavzuga oid matn oqish	mashq,tahlil,test		
13.	Xitoy tilida sifat va uning o'ziga hosligi	2	amaliy	HSK1 37-38-39-bet baidu.com	Mavzuga oid so'z yodlash,matn oqish	mashq,tahlil,test		

14.	Sifat aniqlovchi gaplar	2	amaliy	HSK1 40-41-42-bet baidu.com	Mavzuga oid so'z yodlash,matn oqish	mashq,tahlil,test		
15.	Son: sanoq va tartib sonlar xususiyatlari Grammatika: 1-100gacha bo‘lgan sonlar.	2	amaliy	HSK1 43-44-45-bet bkrs.info	Mavzuga oid so'z yodlash,matn oqish	mashq,tahlil,test		
16.	Sananing ifodalanishi, yil. oy. kun ,haftaning ifodalanishi Xitoy tilida chama sonlar	2	amaliy	HSK1 49-50-51-bet bkrs.info	Mavzuga oid matn oqish	mashq,tahlil,test		
17.	Olmoshning xitoy tilida ifodalanishi	2	amaliy	HSK1 52-53-54-bet imandarinpod.com	Mavzuga oid matn oqish	mashq,tahlil,test		
18.	Yakuniy nazorat. O`tilganlarni takrorlash	2	amaliy	HSK1 55-56-57-bet imandarinpod.com	Mavzuga oid matn oqish	mashq,tahlil,test		
19.	Xitoy tilida fe'lning xususiyatlari Grammatika:fe`l+otning qo‘llanilishi	2	amaliy	HSK1 58-59-60-bet imandarinpod.com	Mavzuga oid so'z yodlash,matn oqish	mashq,tahlil,test		
20.	Xitoy tilida vaqtning ifodalanishi Fe`l sifatli gaplar	2	amaliy	HSK1 61-62-63-bet lingust.ru/chinese	Mavzuga oid so'z yodlash,matn oqish	mashq,tahlil,test		
21.	Grammatika: fe`l-kesimli gaplar	2	amaliy	HSK1 64-65-66-bet lingust.ru/chinese	Mavzuga oid so'z yodlash,matn oqish	mashq,tahlil,test		
22.	So‘roq olmoshlari yordamida yasalgan so‘roq gaplar	2	amaliy	HSK1 67-68-69-bet imandarinpod.com	Mavzuga oid matn oqish	mashq,tahlil,test		
23.	Dialog: 后天是我姐姐的生日	2	amaliy	HSK1 70-71-72-bet lingust.ru/chinese	Mavzuga oid matn oqish	mashq,tahlil,test		
24.	Xitoy tilida ko`makchi fe`llar了yordamchi so`zi. 期中考试. Oraliq nazorat	2	amaliy	HSK1 73-74-75-bet lingust.ru/chinese	Mavzuga oid matn oqish	mashq,tahlil,test		
25.	Grammatika: kelasi zamon tugallanganligini anglatuvchi so‘zlar	2	amaliy	HSK1 76-77-78-bet imandarinpod.com	Mavzuga oid so'z yodlash,matn oqish	mashq,tahlil,test		
26.	Grammatika: Xitoy tilida natijaviy fe`llarning qo`llanilishi	2	amaliy	HSK1 79-80-81-bet lingust.ru/chinesez	Mavzuga oid so'z yodlash,matn oqish	mashq,tahlil,test		
27.	离，从，往predloglari. Xitoy tilida fe`llarning ikkilanishi	2	amaliy	HSK1 82-83-84-bet imandarinpod.com	Mavzuga oid so'z yodlash,matn oqish	mashq,tahlil,test		
28.	Diktant :诚实的孩子	2	amaliy	HSK1 85-86-87-bet imandarinpod.com	Mavzuga oid matn oqish	mashq,tahlil,test		
29.	Ravish va uning gapdagi o'rni. 又ravishining qo`llanilishi	2	amaliy	HSK1 88-89-90-bet studychinese.ru	Mavzuga oid matn oqish	mashq,tahlil,test		
30.	Gram:都，还ravishlari 期中考试. Oraliq nazorat	2	amaliy	HSK1 91-92-93-bet lingust.ru/chinesez	Mavzuga oid matn oqish	mashq,tahlil,test		
31.	Yordamchi so'z turkumlari va hisob so'z tushunchasi	2	amaliy	HSK1 94-95-96-bet	Mavzuga oid so'z	mashq,tahlil,test		

				studychinese.ru	yodlash,matn oqish			
32.	次，回 Hisob so‘zi	2	amaliy	HSK1 97-98-99-bet lingust.ru/chinese	Mavzuga oid so'z yodlash,matn oqish	mashq,tahlil,test		
33.	Sintaksis So'z birikmasi	2	amaliy	HSK1 100-101-102-bet studychinese.ru	Mavzuga oid so'z yodlash,matn oqish	mashq,tahlil,test		
34.	Matn: 伊万是俄罗斯人 Iyerogliflar tahlili	2	amaliy	HSK1 103-104-105-bet studychinese.ru	Mavzuga oid matn oqish	mustaqil ish		
35.	Sodda gaplar Grammatika: 呢 ko‘rinishidagi noto‘liq so‘roq gap. O‘qish un matn 我住1302号房间	2	amaliy	HSK1 106-107-108-bet lingust.ru/chinese	Mavzuga oid matn oqish	mashq,tahlil,test		
36.	Yakuniy nazorat. O`tilganlarni takrorlash	2	amaliy	HSK1 97-98-99-bet lingust.ru/chinese	Mavzuga oid matn oqish			

MUSTAQIL ISHNI TASHKIL ETISHNING SHAKLI VA MAZMUNI

Fan bo`yicha o`quvchilarga mustaqil ish uchun 36 soat ajratilgan. Mustaqil ishni tashkil etishda quyidagi shakllardan foydalaniladi: ayrim nazariy mavzularni o`quv adabiyotlari yordamida o`zlashtirish; amaliy mashg`ulotlar uchun topshirilgan, mavzuga doir masalalar, keys-stadi va o`quv loyihalarini Axborot resurs markazi manbalari ma`lumotlarini to`plagan holda bajarish.

O`quvchilarning mazkur fan bo`yicha mustaqil ishini tashkil etilishini nazorat qilish va baholash uslubiy ko`rsatmalar asosida olib boriladi.

O`quvchilar mustaqil topshiriqlarni tayyorlash jarayonida quyidagi ko`rsatmalardan foydalanishlari tavsiya etiladi:

- darslik, o`quv va uslubiy qo` llanmalar, ma'ruza matnlari va dars yo`riqlaridan kurs mavzularini o`rganish;
- xitoy tili fonetikasi turkumiga tegishli mavzularni o`zlashtirish;
- xitoy tili leksikologiyasi va grammatikasini tahlil etish;
- xitoy tilining gap qurilishi va uslublarini bilish.

Xitoy tili fanidan mustaqil ta`lim sifatida o`rganiladigan quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1-SEMESTR

	Mavzu	So at	Mustaqil ish turi	Ber sana	Top sana
1	Mening bir kunim	1	Mavzuga oid taqdimot tayyorlash		
2	Mening oilam	1	Mavzu asosida referat yozish		
3	Ohang. Ohang o'zgaruvchanlik xususiyati Yunmular ar, an, in, en, ang, eng, ing, ong	2	Mavzuga oid taqdimot tayyorlash		
4	Transkripsiya qoidalari(1) Transkripsiya qoidalari(2) "y" va "w" ning vazifasi	1	Mavzu asosida referat yozish		
5	Xitoy tili darsida. 在汉语课。	1	Mavzuga oid taqdimot tayyorlash		
6	Mening litseyim. 我的高中学校。	1	Mavzu asosida referat yozish		
7	Xitoy tilida iyeroglifiarni asosiy yozilish tartib qoidalari.	1	Mavzuga oid taqdimot tayyorlash		
8	Xitoy yozuvida iyeroglifiaming asosi bo'lmish kalitlar	1	Mavzu asosida referat yozish		
9	Mening qiziqishlarim. 我的爱好。	1	Mavzuga oid taqdimot tayyorlash		
10	Eng yaqin do' stim. 我的好朋友。	1	Mavzu asosida referat yozish		
11	Xitoy yozuvida iyeroglifiaming asosi bo'lmish kalitlar	1	Mavzuga oid taqdimot tayyorlash		
12	第 6 课 yunmular u, ue, uan, un, er 第 7 课 yangi so'zlari	1	Mavzu asosida referat yozish		
13	Morfologiya.Gram.是ishtirokidagi gaplar; umumiy so'roq gap吗	1	Mavzuga oid taqdimot tayyorlash		
14	Sabzavotlar 蔬菜。	1	Mavzu asosida referat yozish		
15	Xitoy tilida meva va hayvon nomlari. 动物和水果。	1	Mavzuga oid taqdimot tayyorlash		
16	Tasdiq inkor gaplar Xitoy tilida sifat va uning o'ziga hosligi. Sifat aniqlovchi gaplar	2	Mavzu asosida referat yozish		
	JAMI	18			

2-SEMESTR

	Mavzu	Soat	Mustaqil ish turi	Ber sana	Top sana
1	Yil fasllari	1	Mavzuga oid taqdimot tayyorlash		
2	Son: sanoq va tartib sonlar xususiyatlari	1	Mavzu asosida referat yozish		
3	Sananing ifodalanishi. yil, oy, kun ,haftaning ifodalanishi	1	Mavzuga oid taqdimot tayyorlash		
4	Olmoshning xitoy tilida ifodalanishi	1	Mavzu asosida referat yozish		
5	Atrofimizdagi olam	1	Mavzuga oid taqdimot tayyorlash		
6	Xitoy tilida fe'lning xususiyatlari	1	Mavzu asosida referat yozish		
7	Xitoy tilida vaqtning fodalanishi Fe`l sifatli gaplar	1	Mavzuga oid taqdimot tayyorlash		
8	Vaqt, soat, daqiqaga oid so'zlar	1	Mavzu asosida referat yozish		
9	Dialog: 后天是我姐姐的生日	2	Mavzuga oid taqdimot tayyorlash		
10	Xitoy tilida ko`makchi fe`llar 了 yordamchi so`zi	1	Mavzu asosida referat yozish		
11	Kutubxonada	1	Mavzuga oid taqdimot tayyorlash		
12	Kelasi zamon tugallanganligini anglatuvchi so'zlar	1	Mavzu asosida referat yozish		
13	Xitoy tilida natijaviy fe`llarning qo`llanilishi	1	Mavzuga oid taqdimot tayyorlash		
14	离，从，往 predloglari Xitoy tilida fe`llarning ikkilanishi	1	Mavzu asosida referat yozish		
15	Kitoblar olami	1	Mavzuga oid taqdimot tayyorlash		
16	Ravish va uning gapdagi o'rni 又ravishining qo`llanilishi	1	Mavzu asosida referat yozish		
17	Yordamchi so'z turkumlari va hisob so'z tushunchasi	1	Mavzuga oid taqdimot tayyorlash		
JAMI		18			

BAHOLASH MEZONI

O'quvchilarning chet tillar bo'yicha bilim saviyasi, ya'ni til bilish ko'nikmalarini baholash tizimi asosida o'quvchining o'zlashtirish darajasi baholar orqali ifodalanadi. Ichki nazorat – Ta'lim muassasasi tomonidan amalga oshiriladi. O'qitish sifatining ichki nazorati ta'limni boshqarish bo'yicha vakolatli davlat organi tasdiqlagan "Akademik litseylar va kasb-hunar kollejlari o'quvchilarining bilim saviyasi, ko'nikma va malakalarini nazorat qilishning reyting tizimi to'g'risida Nizom" asosida reyting-nazorat shaklida o'tkaziladi.

Nazoratning reyting tizimi quyidagi nazorat tadbirlari o'tkazilishini ko'zda tutadi:

Har bir nazorat (so'rov) turi qanday shaklda o'tkazilishidan qat'iy nazar 5 baho ("5", "4", "3", "2") usulda butun sonlar yordamida baholanadi.

Boshlang'ich nazoratning natijasi boshqa nazoratdan olingan baholarga qo'shilmaydi. U o'quvchining semestr davomida ushbu fan bo'yicha o'zlashtirish sifatini tahlil qilishda o'qituvchining o'quvchilar bilan ishlash faoliyatining samarasi mezoni sifatida qo'llaniladi.

Chet tili bo'yicha o'quvchining semestr mobaynida to'plashi mumkin bo'lgan umumiy baholari (R semestr) maksimum 5 bahoni tashkil qilib, quyidagicha hisoblanadi:

R semester = (JN + ON + YN)/3

Bu yerda:

JN – o'quvchining semestr davomida joriy nazorat bo'yicha, butun songa yaxlitlangan, o'rtacha bahosi; joriy nazorat-og'zaki so'rov, kollokviumlar, seminarlar, yozma ishlar, laboratoriya ishlari, texnikaviy diktant, uy vazifasi va hokazo, ya'ni o'qituvchi o'z amaliyotida qo'llaydigan barcha so'rov turlarini o'zichiga oladi.

ON – o'quvchining semestr davomida oraliq nazoratlar bo'yicha, butun songa yaxlitlangan, o'rtacha bahosi; oraliq nazorat-fanning ma'lum bir qismi bo'limi yakunlangandan so'ng o'tkaziladi. Oraliq nazoratning o'tkazilish tartibi, shakli ta'lim muassasasining ilmiy-pedagogik kengashi tomonidan belgilanadi.

YaN - o'quvchining semestr yakunuda o'tkaziladigan nazoratlar bo'yicha, butun songa yaxlitlangan, o'rtacha bahosi; yakuniy nazorat – semestr tamom bo'lgandan keyin amalga oshiriladi. Yakuniy nazoratning o'tkazilish tartibi, shakli ta'lim muassasasining ilmiy-pedagogik kengashi tomonidan belgilanadi.

Yakuniy davlat attestatsiyasi – davlat imtihonlari topshirish bilan yakunlanadi.

Fan bo'yicha yillik umumiy baho sifatida semestrlarda to'plagan umumiy baholarning o'rtachasi olinadi

R yillik = (R1-semestr + R2-semestr)/2

FOYDALANILADIGAN ASOSIY DARSLIKLAR VA O'QUV QO'LLANMALARI

1. Xoshimova S.,Zoitova N.,Badalova S.,Djetisbayeva S., Maxamadtoirova A. Xitoy tili. T., 1-qism 2018
2. Ziyamuhamedov J. Sultanova L., Turatova M. Xitoy tili. 1- qism. – T., 2013.
3. Nosirova S. A. Xitoy tili. 2 – qism. – T., 2016.

QO'SHIMCHA ADABIYOTLAR

1. Akimov T. Xitoy tili Litseylari uchun darslik. –T. 2004
2. Ўзбекча-хитойча сўзлашгич. Ҳаммуаллифликда (доц.С.А.Носирова) 2010, 2012, 2015 ва 2017 йилларда нашр этилган. Умумий адади 1500 дона.
3. Тошкент, "Наврўз" нашриёти. - 140 бет. ISBN 978-9943-3813-8-4 Хашимова С.А. Носирова С.А. Хитой тили грамматикаси. - Ўқув қўлланма. Ҳаммуаллифликда (доц.С.А.Хашимова) // (ЁФ-8-08- "Хитой тили грамматикаси асослари" номли илмий-тадкикот лойиҳа доирасида)- Тошкент, 2012. - 146 б.
4. Hidoyatova SH., Karimov.A., Aminov E. Xitoy tili grammatikasi. – T., 2004.
5. Xoxlov N., Karimov A. Xitoy tili o'qish kitobi. – T., 2005.
6. Xashimova S.A.,Nosirova S.A. Xitoy tili grammatikasi. – T., 2017.
7. Носирова С.А., Хашимова С.А. Хитой маданияти. Ўқув қўлланма. – Тошкент: "Замин нашр", 2019. – 235 бет. – ISBN 978-9943-5431-1-9 (лотин ва кирил алифбосида).
8. Хашимова С.А. Носирова С.А. Жаннатмакон хитой тили. Дарслик. - ХХР, Пекин, 2014. 2 қисм. (ХХР давлат гранти асосида бажарилган.) - 77 б. - ISBN 978-7-5619-3868-3.
9. Задоенко.Т.К. Хуан Шуин. Основы китайского языка. – М.1930.
10. Хашимова С.А. Носирова С.А. Жаннатмакон хитой тили. Машқ дафтари. Ҳаммуаллифликда (доц.С.А.Хашимова).- ХХР, Пекин, 2014. 2 қисм. (ХХР *давлат гранти асосида бажарилган.) - 66 б. - ISBN 978-7-5619-3869-0.*
11. Yang Jizhou, Qiu Jun, Zhu Qingming. "汉语教程" ("Xitoy tili metodikasi" 3 ta kitob). – Beijing, 2012.
12. Иванов А.И., Поливанов.Е.Д. Грамматика современного китайского языка. – М., 1930.
13. Chen Xin, Jing Lili. Discover China. - Macmillan Education Oxford, 2012.
14. Li Xiaoqi, 博雅汉语 (Boya Chinese). – Pekin, 2012.
15. Demina N.A.,Zhu Kangzi. Китайский язык. Страноведение. – Москва, 2004.
16. Liu Yuehua. 使用现代汉语语法(Xitoy tilining zamonaviy grammatikasi). - Pekin, 2004.
17. Lin Xu, Tao Wan. Мой словарь китайского языка с иллюстрациями. – Пекин, 2009.
18. Хитой географияси. Ҳаммуаллифликда (доц.С.А.Носирова). Ўқув қўлланма. Тошкент: "Навруз", 2017. - 150 бет. - Адади 200 дона. ISBN 978-9943-3817

INTERNET SAYTLARI:

1. http: //www.baidu.com (xitoy tilida yangiliklar, kitoblar, Xitoy tili va XXR to'g ' risida qiziqtiradigan savollarga javob izlash)
2. http://www.bkrs.info (xitoy tili xitoycha-ruscha, ruscha-xitoycha online lug'ati)
3. http://www. imandarinpod.com (xitoy tilini o'rgatadigan ingliz tilidagi sayt. o 'quvchi o'zining bilimiga qarab, xitoy tilida audio tasmalarni, hamda shu audioga doir matnlarni yuklasa bo'ladi)
4. www.lingust.ru/chinese (xitoy tilini o'rgatuvchi sayt)
5. www.studychinese.ru (online xitoy tilini o'rganishga bag'ishlangan sayt)
6. www.learn-chinese.ru (xitoy tilini online o'rganish)
7. www.laoshi.ru